18/06/2023

Μυτιλήνη – Μουσείο Βρανά: Ανακαινίσθηκε το ελαιοτριβείο που δημιούργησε ο παππούς του Οδυσσέα Ελύτη

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Με συναυλία του Γιώργου Νταλάρα θα εγκαινιαστεί στα τέλη Ιουλίου η νέα ανανεωμένη περίοδος λειτουργίας του «Μουσείου Βρανά» στον Παπάδο της Γέρας, στη Λέσβο. Ας σημειωθεί ότι η συναυλία θα δοθεί αφιλοκερδώς από τον καλλιτέχνη ως έκφραση εκτίμησής του στην προσπάθεια ανανέωσης του μουσείου από την Πολιτιστική Αστική μη κερδοσκοπική Εταιρεία «Αρχιπέλαγος», η οποία με πρόεδρο τον αείμνηστο Νίκο Κούνδουρο, το δημιούργησε και το διαχειρίζεται.

Το **«Μουσείο Βρανά»** είναι ένα από τα παλαιότερα ελαιοτριβεία της Λέσβου, ιδρύθηκε το 1887 από τον παππού του **Οδυσσέα Ελύτη** και εργάστηκε ανελλιπώς ως τις αρχές της δεκαετίας του 1970. Το 1999 σε ερειπιώδη μορφή, αγοράστηκε από μέλη της **Εταιρείας Αρχιπέλαγος,** τα οποία το παραχώρησαν στην εταιρεία

για να γίνει μουσείο και χώρος πολιτισμού. Οι εργασίες αποκατάστασης ξεκίνησαν το 2005 και κράτησαν περίπου τέσσερα χρόνια. Εγκαινιάστηκε το καλοκαίρι του 2009 από τον τότε **πρόεδρο της Βουλής Δημήτρη Σιούφα**.

Στους χώρους του παρουσιάζονται τα στάδια και τα μέσα της μηχανοκίνητης ελαιουργίας και μέρος του σπάνιου αρχειακού υλικού που ανασύρθηκε από τα ερείπια του εργοστασίου. Επίσης, λειτουργούν δύο ξεχωριστές μόνιμες εκθέσεις. Η έκθεση «Ματιές σ' ένα μνημείο» που περιλαμβάνει έργα σύγχρονων καλλιτεχνών εμπνευσμένα από το ελαιοτριβείο. Και η έκθεση *«Η Λέσβος του Ελύτη»* που παρουσιάζει τους ιδιαίτερους δεσμούς της ζωής και του έργου του μεγάλου ποιητή με τη γενέτειρα των γονιών του, στον πιο κατάλληλο για αυτό χώρο, στο λιοτρίβι του παππού του.

Το έργο της πλήρους ανακαίνισης τού «**Μουσείου Βρανά»** καθώς και το έργο της νέας εκθεσιακής παρουσίασης των ιστορικών εκθεμάτων του ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2021. Όπως μας λέει ο Νίκος Σηφουνάκης, σημερινός πρόεδρος της Πολιτιστικής Αστικής μη κερδοσκοπικής Εταιρεία «Αρχιπέλαγος», ο συνολικός του προϋπολογισμός ήταν στα 460.000 ευρώ, έργο χρηματοδοτούμενο από το πρόγραμμα Leader μέσω της Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης Λέσβου. *«Όπως, όμως εξηγεί στο ΑΠΕ – ΜΠΕ ο κ. Σηφουνάκης, σε όλα τα αναστηλωτικά έργα σε παλαιά κτήρια ανακύπτει ανάγκη νέων ή επιπρόσθετων εργασιών, ή αυξομείωση των ποσοτήτων κάποιων κατηγοριών έργων. Έτσι είχαμε υπερσυμβατικές εργασίες -πέραν της εγκεκριμένης από το πρόγραμμα Leader δαπάνης-, ήταν της τάξης των*

136.000 ευρώ, ποσό που καλύφθηκε από τον Φορέα μας και από ιδιωτικές χορηγίες εξ ολοκλήρου. Προσθέτοντας και ορισμένες εκκρεμότητες που θα καλυφθούν επίσης από τον Φορέα μας, το έργο θα φτάσει τις περίπου 620.000 ευρώ».

Μεταξύ των έργων που εκτελέστηκαν είναι η ανακατασκευή όλων των κεραμοσκεπών στεγών εμβαδού 1.267 τετραγωνικών μέτρων, η αντικατάσταση όλων των 55 κουφωμάτων, η ανακατασκευή βιομηχανικού δαπέδου και η κατασκευή και συντήρηση ξύλινων δαπέδων, η αντικατάσταση των ηλεκτρολογικών και ηχητικών συστημάτων, και άλλα πολλά που ο επισκέπτης μπορεί πλέον να δει από κοντά μέσα από μια καινούργια και με σύγχρονη οπτική δοσμένη μουσειολογική παρουσίαση.

«Ένα από τα σημαντικότερα έργα που υλοποιήθηκε, λέει στο ΑΠΕ ΜΠΕ ο κ. **Νίκος Σηφουνάκης,** είναι η εναλλακτική δυνατότητα λειτουργίας μέσω μηχανισμού ηλεκτροκίνησης, του ιστορικού μηχανολογικού εξοπλισμού του Μουσείου. Αυτό σημαίνει ότι ένας μύλος, μία αντλία και ένα πιεστήριο, μέσω της μεταφοράς κίνησης από τους ιμάντες, θα μπορούν να λειτουργούν πλήρως και συνεχώς». Γεγονός που θα καταστήσει το «Μουσείο Βρανά» ίσως το μόνο τέτοιο χώρο στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρώπη, που θα μπορεί ανά πάσα στιγμή ο επισκέπτης να βιώσει πώς ακριβώς γινόταν η έκθλιψη της ελιάς, και η διαδικασία παραγωγής του ελαιόλαδου πριν από 136 χρόνια που πρωτολειτούργησε αυτό το Ελαιοτριβείο.

«Στα σχεδόν είκοσι χρόνια βίου του Μουσείου, λέει ο Νίκος Σηφουνάκης παρουσιάζοντας το ανακαινισμένο Μουσείο, παρά τις μεγάλες προσπάθειες του αείμνηστου πρώτου προέδρου Νίκου Κούνδουρου, του αντιπροέδρου Λευτέρη Παπαδόπουλου, των ολίγων ενεργών μελών μας, τα έσοδα του Μουσείου μας μετά βίας καλύπτουν την εξόφληση των λογαριασμών ΔΕΗ. Καταφέραμε όμως, όλα αυτά τα χρόνια να το κρατήσουμε και να το κρατάμε καθημερινά ανοιχτό».

Και καταλήγει ο κ. Σηφουνάκης: «Το Μουσείο Βρανά, δεν έχει κανέναν φορέα χρηματοδότη κρατικό ή τραπεζικό. Ο πολιτιστικός μας Φορέας θα συνεχίσει να μεριμνά για τη λειτουργία του Μουσείου- Μνημείου μέχρις ότου οι οικονομικές δυνάμεις μας το επιτρέψουν. Το δημιούργημα μας, δημιούργημα μιας μικρής ομάδας ενεργών πολιτών, πρέπει να στηριχθεί, τουλάχιστον από την τοπική κοινωνία».